

dr Jacek Wierciński, IPC WPiA UW

IV Edycja

Podyplomowych Studiów Rachunkowości i Rewizji Finansowej

W Y B R A N E E L E M E N T Y
P R A W A C Y W I L N E G O

wykłady w dniu 2-3 i 23 październik 2010 r.

1. Pojęcie prawa cywilnego

a) Prawo prywatne a prawo publiczne.

1. Prawo prywatne

(1) autonomiczność podmiotów

(2) brak elementu władczego

2. Prawo publiczne

(1) podporządkowanie

(2) możliwość narzucenia treści stosunku

3. przykłady – art. 353 [1] k.c.; art. 21 § 1 ordynacji podatkowej

b) Prawo cywilne – pojęcie – kryteria odróżniające

1. kryterium podmiotowe

2. kryterium przedmiotowe

3. metoda regulacji – autonomiczność podmiotów – równorzędność

(1) umowy adhezyjne

4. kryteria pomocnicze

(1) organ rozpoznający sprawę – kodeks postępowania cywilnego

(2) rodzaj akt normatywnego, w którym znajdują się dane przepisy

c) Granice (zakres) prawa cywilnego

1. prawo rodzinne

2. prawo handlowe

3. prawo pracy

2. **Przedmiot stosunków cywilnoprawnych** (element stosunku cywilnoprawnego)

- a) Definicja.: zachowania się podmiotu w związku z rzeczą lub innym obiektem
- b) Rzeczy (def.: art. 44 k.c.)
 - 1. charakter materialny i wyodrębnienie z przyrody (fizyczne lub prawne)
 - 2. zwierzęta?
 - 3. co nie jest rzeczą
 - 4. klasyfikacja rzeczy
 - (1) rzeczy ruchome i nieruchomości
 - (a) nieruchomości gruntowe, budynkowe, lokalowe
 - (2) rzeczy oznaczone co do tożsamości i rzeczy oznaczone co do gatunku
 - (3) rzeczy wyłączone z obrotu
 - (4) inne podziały
- c) Części składowe rzeczy (art. 47 § 2 k.c.)
 - 1. zawężenie definicji
 - (1) przemijający użytek (art. 47 § 3 k.c.)
 - (2) urządzenia doprowadzające media (art. 49 k.c.)
 - 2. rozszerzenie definicji (art. 48 k.c.) budynki i inne urządzenia związane trwale z gruntem
 - (1) zasada *superficeis solo cedit* i wyjątki od niej
- d) Przynależności (art. 51 k.c.)
- e) Pożytki z rzeczy i prawa (art. 53 k.c.)
- f) Inne przedmioty stosunków cywilnoprawnych
 - 1. pieniądze
 - 2. papiery wartościowe
 - 3. postaci energii
 - 4. dobra o charakterze intelektualnym
 - 5. ciecze, gazy, kopaliny
- g) Zorganizowane masy majątkowe
 - 1. mienie (art. 44 k.c.)
 - 2. jedność prawna - majątek
 - (1) znaczenie szersze i węższe
 - (2) sukcesja generalna
 - 3. jedności faktyczne:
 - (1) przedsiębiorstwo (art. 55[1] k.c.) i jego skład

(2) gospodarstwo rolne (art. 55[3] k.c.)

3. Zawarcie umowy

- a) Uwagi ogólne
- b) Zdolność do zawarcia umowy
 - 1. osoba fizyczna jako konsument (art. 22[1]k.c.)
 - 2. osoba prawa (art. 37 § 1 k.c.).
- c) Umocowanie do zawarcia umowy
 - 1. przedstawiciel ustawowy
 - 2. pełnomocnictwo
 - (1) falsus prokurator
 - (2) rodzaje pełnomocnictwa (ogólne, rodzajowe, szczególne)
 - (3) substytucja
 - (4) zawarcie umowy z samym sobą (art. 108 k.c.)
 - (5) wygaśnięcie pełnomocnictwa (art. 101 k.c.)
 - 3. prokura (art. 109[1] k.c.)
 - (1) udzielenie prokury
 - (2) działanie prokurenta
 - (3) rodzaje prokury (oddzielna, łączna - art. 109[4] § 1 k.c.)
 - (4) odwołanie art. 109[7] k.c.

4. Swoboda i prawidłowość oświadczeń woli kontrahentów

- a) Elementy treści czynności prawnych
 - 1. rodzaje elementów (przedmiotowo istotne, nieistotne i podmiotowo istotne)
 - 2. warunek
 - (1) postaci warunku
 - (a) zawieszające rozwiązujące
 - (b) dodatnie ujemne
 - (c) zależne od woli stron, niezależne od niej i mieszane
 - 3. Termin
 - (1) rodzaje terminu
 - (2) liczenie terminów (111-115 kc.)
- b) Forma czynności prawnych

1. swoboda formy
2. postaci formy czynności prawnych
 - (1) podział ze względu na sposób utrwalenia:
 - (a) ustna
 - (b) pisemna
 - (c) pisemne kwalifikowane
 - (i) z podpisem urzędowo poświadczonym
 - (ii) z datą pewną
 - (iii) akt notarialny
 - (2) Podział ze względu na skutki dochowania formy
 - (a) pod rygorem nieważności (ad solemnitatem)
 - (b) dla celów dowodowych (ad probationem)
 - (c) dla wywołania określonych skutków prawnych (ad eventum)
 - (3) potwierdzenie w obrocie profesjonalnym (art. 77 [1] k.c.)
- c) Swoboda i prawidłowość oświadczeń woli kontrahentów
 1. wady oświadczeń woli – ogólnie
 2. brak świadomości albo swobody
 3. pozorność
 4. błąd
 5. podstęp
 6. groźba
- d) Sankcje wadliwych czynności prawnych
 1. nieważność bezwzględna
 2. nieważność względna
 3. bezskuteczność względna
 4. bezskuteczność zawieszona.